

Kwaliteit aanvragen valt volgens beoordelingscommissie tegen

Eerste Rigo-projecten door LNV gehonoreerd

FOTO: HELICON OPLEIDINGEN

Instellingen uit het groene onderwijs dienden subsidieaanvragen in voor de Regeling Innovatie Groen Onderwijs (Rigo). De kwaliteit bleef achter bij de verwachtingen. De beoordelingscommissie constateerde tevens dat de aanvragers kansen op samenwerking met andere onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven nog beter kunnen benutten.



Goedgekeurde regionale projecten*

AERES Groep	Competentiegerichte regionale kennisuitwisseling
AOC Friesland	Van kalf tot koe
AOC Friesland	Pelgrims op het platteland
AOC Friesland	Kleinschalig-ondernemen.nl
AOC Friesland	Werken in de glastuinbouw
AOC Friesland	Het groene adviesbureau
Van Hall Larenstein	Waterlandschap Veluwe
Van Hall Larenstein	Melkvee-academie op Van Hall
Van Hall Larenstein	Vitale koeien door kennis in beweging
Holland Accent	Energiemanagement
Onderwijsgroep	
Helicon Opleidingen	Herbs & Horses
Helicon Opleidingen	Quod een digitaal kennisloket
Helicon Opleidingen	Fast Job
Hogeschool Inholland	Ondernemen in de groene ruimte
AOC Limburg	Boer & Gids
Stoas Hogeschool	Masterclass Leren voor duurzame ontwikkeling
Wellantcollege	Soortenbeleid naar innovatief personeel
AOC Oost	Impuls Oost deelproject 1: Ruimte op het platteland
AOC Oost	Impuls Oost deelproject 3: Groen Salland
AOC Oost	Impuls Oost deelproject 6: Water en Groen, natuurlijk samen doen
AERES Groep	Kenniscentrum voedselveiligheid primaire sector
HAS Den Bosch	Duurzaam inrichten/duurzaam produceren
HAS Den Bosch	Green Business School: vraaggestuurde ketens
AOC Friesland	Professioneel zorgboeren
Van Hall Larenstein	Animal Welfare Auditing
Helicon Opleidingen	Animal Welfare
AOC Limburg	Tuinbouwteelt Basics
AOC Limburg	Proof je HACCP
AOC Oost	Impuls Oost deelproject 2: Melk volgt op ondernemen (MVO)
AOC Oost	Impuls Oost deelproject 7: Innovatieve teelten
AOC Oost	Impuls Oost deelproject 8: Innovatief ondernemerschap op het platteland

* Enkele van deze projecten hebben een goedkeuringsbeschikking gekregen, maar moeten nog een kleine aanvulling geven. De verwachting is dat dit niet tot problemen zal leiden.

Jongeren interesseren zich steeds minder voor de natuur. Daarnaast neemt het gewicht van de gemiddelde Nederlander toe door een ongezond eetpatroon en onvoldoende lichaamsbeweging. Met het project Land-Miles draagt Helicon Opleidingen bij aan een oplossing voor beide problemen. Met bedrijven, andere onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties als Cap Gemini, VGZ en Staatsbosbeheer ontwikkelt Helicon een pilot waarbij wandelaars via ict informatie over natuur en landschap krijgen aangereikt. De bezoekers van een natuurgebied krijgen bij een in hun ogen interessant boomblad of beekje door een druk op de knop van nog te ontwikkelen apparatuur informatie. Deze *walkman* met informatie op maat speelt volgens stafmedewerker Frank van den Dungen daarnaast de portemonnee van de bezoekers: "De apparatuur registreert de afgelegde afstand en belooft dit met Land-Miles. Zorgverzekeraar VGZ verzilvert deze met een korting op de ziektekostenpremie."

Rigo

LNV subsidieert de verdere ontwikkeling van dit project in het kader van de

◀ **Geen science fiction maar werkelijkheid: in het project Landmiles gaat Helicon Opleidingen wandelaars in een natuurgebied via een te ontwikkelen 'digitale walkman' informatie geven**

Rigo: Regeling Innovatie Groen Onderwijs. Deze regeling ondersteunt projecten die zich richten op de vernieuwing van vorm en inhoud van het groene onderwijs en bijdragen aan de kennisverspreiding over nieuwe ontwikkelingen in de LNV-sectoren. Het Ministerie van LNV stelde hiervoor 8 miljoen euro beschikbaar. Dit bedrag komt gedeeltelijk uit het budget van de in 2004 niet opengestelde VIA-regeling en de Regeling Groen Cursusonderwijs. LNV maakt in de nieuwe regeling onderscheid tussen onderwijsprojecten en regionale innovatieprojecten als ondersteuning voor de LNV-beleidsthema's. Eerstgenoemde sluiten aan bij de eigen onderwijsstrategie van instellingen en komen in aanmerking voor een financiële ondersteuning van 50 procent van het budget. In de correspondentie hierover omschrijft LNV deze aanvragen als landelijke projecten. Bij de regionale innovatieprojecten subsidieert de overheid 75 procent. Een bijdrage aan het LNV-beleid met een actieve betrokkenheid van leerlingen, de spreiding naar thema's, niveau van de opleidingen en regio's en de samenwerking tussen instellingen waren de criteria. Bovendien is vereist dat bij de uitvoering van de projecten gebruik wordt gemaakt van Groen Kennisnet en dat er sprake is van samenwerking met bedrijven en kennisinstellingen uit de LNV-sector.

Alle aoc's, hao-instellingen, Stoas en WUR dienden zelfstandig of met partners een aanvraag in. De tender Regionaal telde 69 aanvragen waarvan LNV er 31 honoreert. Van het restant wijst →

Onderwijskundige projecten

AERES Groep	Jong-Leren met Mineralen
AERES Groep	Doorlopend leren
AOC Clusius	Loonmechanisatie en agrarisch loonwerk
AOC Friesland	Educa Bedrijf Pas Groen
AOC Friesland	Duaal competentiegericht leren in de veehouderij
AOC Friesland	Art & Design
Van Hall Larenstein	Ontwikkelingsgericht plannen in Dollard-regio
Van Hall Larenstein	Adviseur Voedselveiligheid
Van Hall Larenstein	Food & Life Style
Helicon Opleidingen	Aqualung
Helicon Opleidingen	Feeling for Food & Brains for Business
Helicon Opleidingen	Track, Trace & Show your case
Wellantcollege	Internationale conferentie groene studenten
Wellantcollege	Internationale draaischijf
Helicon Opleidingen	De school op de schop
AOC Oost	Impuls Oost deelproject 9: Duurteelt
AERES Groep	Beheersing zoönosen pluimveeteelt
AOC Clusius	Precies, Clusius
Groenhorst College	Competent met De Groene Standaard
Van Hall Larenstein	Werkplaats voor Plattelandsvernieuwing
Van Hall Larenstein	Van Milieu tot Duurzaamheid
Helicon Opleidingen	Land-Miles
Helicon Opleidingen	Toerisme, Recreatie en Sport in het vmbo
AOC Limburg	Gewasbescherming TIP
AOC Oost	Pep er in
Holland Accent Onderwijsgroep	Watermanagement
Wageningen Universiteit en Researchcentrum	Pluimveeteelt en kennis-circulatie, samen sterk en vernieuwend

Gewasbescherming TIP

Een cursist zit thuis achter de computer. Hij neemt deel aan de cursus Gewasbescherming A van AOC Limburg en bestudeert enkele theoretische onderdelen van de lesstof met behulp van E-learning. De praktische op deze lesstof afgestemde sessies vinden in groepsverband plaats. Het duidelijke beeldmateriaal verbeterde de kwaliteit en vergrootte de toegankelijkheid van de leerstof. Dit project verhoogde daarnaast de efficiency van deze opleiding. Stafmedewerker Cursus en Contract Ton van Hoof: "Cursisten hoeven minder vaak de lessen te bezoeken, omdat ze zelfstandig leren. Docenten krijgen meer tijd voor maatwerk en individuele ondersteuning." LNV subsidieert nu het project Gewasbescherming TIP (Theorie Integraal met Praktijkleren) van AOC Limburg voor de ontwikkeling van diagnostische toetsen en digitaal examenmateriaal. Van Hoof vindt dat zijn instelling hiermee de kwaliteit verder verbetert: "Met het toetsmateriaal verhogen we de meerwaarde van ons project."

de beoordelingscommissie er 22 af en verwijst het departement 16 aanvragen naar de tweede fase, een verdere uitwerking van het project, van de tender Landelijk. Als reden noemt DWK-medewerker René van Schie dat het hier om projecten ging waar de vernieuwing van groene initiële opleidingen centraal stond. Voor deze laatste honoreerde LNV al 12 van de 24 ingediende aanvragen. De tender Landelijk bevat daarmee nu nog 28 lopende aanvragen. De indieners kregen het verzoek hun voorstellen uit te werken en deze voor 1 november in te leveren. Of de 16 van Regionaal naar Landelijk verwezen projecten verder gestalte krijgen hangt daarmee af van de aanvragers. De kans bestaat dat aoc's een lager subsidiebedrag oninteressant vinden. Voor 1 december informeert de beoordelingscommissie de aanvragers over de eindresultaten.

Oninteressant

Van de aoc's ontbreken De Groene Welle en AOC Terra op de lijst van aanvragers. Wel werken deze instituten beide met één project samen met andere aoc's. Capaciteitsproblemen, omslachtige procedures en de geringe meerwaarde komen als argumenten naar voren. Directeur Onderwijs Bert Rietman van De Groene Welle vertelt dat zijn aoc er de voorkeur aan geeft de nog lopende projecten eerst af te ronden alvorens nieuwe aan te vragen. De kleinschaligheid van zijn aoc beperkt de mogelijkheden: "We stemmen ons personeelsbestand af op het reguliere onderwijs. Gesubsidieerde

projecten zijn tijdelijk en leggen extra druk op het personeel." Naast de beperkte looptijd vergen de subsidieaanvraag, de uitwerking en de administratieve verantwoording veel tijd. De uitgebreide procedures noemt hij een noodzakelijk kwaad. De samenleving kijkt nauwlettend naar het uitgavenpatroon van overheidsinstellingen. Wel stelt hij dat deze extra druk leggen op kleine instellingen. Andere aoc's beschikken over stafbureaus met specialisten. Rietman: "Als een aoc met 1.700 leerlingen moeten we aan dezelfde eisen voldoen als een grote instelling met 15.000 leerlingen." Cvb-lid Wout van den Bor van AOC Terra geeft aan dat zijn instelling bij één project samenwerkt met AOC Friesland. Ook zijn aoc zag af van verdere inspanningen. Van den Bor constateert eveneens dat de aanvraag van gesubsidieerde projecten veel tijd vergt. De geringe kans op toekenning compenseert deze inspanning niet. Daarnaast eist de overheid dat aoc's ook zelf een bijdrage leveren: "De meerwaarde ontbreekt." AOC Terra refereert daarom andere wegen om innovatief onderwijs gestalte te geven. Daarnaast vindt hij het principieel onjuist dat de overheid met subsidies onderwijsinstellingen naar haar hand zet. Hij ziet liever dat de overheid deze bedragen toevoegt aan de lumpsum en daarbij richting aan de bestemming geeft. Van den Bor: "Daarmee spelen de beleidsmakers beter in op de maatschappelijke verhoudingen dan nu. De overheid predikt eigen verantwoordelijkheid en decentralisatie, maar handelt tegenstrijdig."



Tekortkomingen

Volgens DWK-medewerker Van Schie die ook deel uitmaakt van de beoordelingscommissie, is 93 aanvragen een redelijk aantal voor de eerste inschrijving van de Rigo-regeling. De gegadigden vroegen gezamenlijk 9 miljoen euro subsidie aan, het ministerie kende 6,8 miljoen toe. Het budget bedroeg 8 miljoen. Het betekent volgens Van Schie niet dat nu 1,2 miljoen euro naar de schatkist terugvloeit. "Dit bedrag gaat niet voor het groene onderwijs verloren."

Na deze eerste ronde ziet de beoordelingscommissie volgens Van Schie mogelijkheden om de kwaliteit van de subsidieaanvragen verhogen. Het comité beschouwde deze eerste sessie als een leermoment voor zowel LNV als de instellingen. De beoordelingscommissie adviseert voorbereidende besprekingen om de criteria onder de aandacht van de deelnemers te brengen. Nu nog belichtten een aantal aanvragen de winstthema's voor de LNV-thema's onvoldoende. Meer aandacht voor de effecten van de voorstellen voor de kennisgebruikers verhoogt de meerwaarde eveneens.

Daarnaast constateerde de beoordelingscommissie dat instellingen kansen om samen te werken vaak veronachtzamen. In de aanvragen domineren onderwijsinstellingen terwijl samenwerking met externe partners extra mogelijkheden creëert. Van Schie: "Scholen laten zo kansen liggen." Soms ontstaat de indruk, aldus de DWK-medewerker, dat het scholen moeite kost het bedrijfsleven bij pro-

jecten te betrekken. Ze noemen weliswaar samenwerkingspartners maar laten hun bijdrage soms onvermeld. "Dat roept de vraag op welke rol deze daadwerkelijk spelen." Ook de samenwerking met andere onderwijsinstellingen biedt een meerwaarde. Door een consortium aan scholen ingediende voorstellen vergemakkelijken de dialoog met LNV over de uitvoering, resultaten en effecten van de projecten. Daarnaast denkt de beoordelingscommissie dat aoc's bij de projecten nog onvoldoende profiteren van de ervaringen van andere onderwijsinstellingen in andere regio's. Bovendien komt in een aantal projecten onvoldoende naar voren hoe scholen hun ervaringen gaan uitwisselen. Van Schie: "We steven naar efficiency en betreuren het wanneer meerdere partijen hetzelfde wiel uitvinden." Hij vult aan dat LNV zelf ook bijdraagt aan de kwaliteitsverbetering. Bij de opstelling van een nieuwe tranche in 2005 zal het departement het onderscheid tussen de twee soorten projecten duidelijker toelichten. Daarnaast geeft LNV meer aanwijzingen over cofinanciering en besteedt het departement eveneens aandacht aan begeleiding en ondersteuning van en voorlichting over projecten. ∞

Gerrit Strijbis

- ▲ Op 15 oktober werden de projectleiders van de goedgekeurde en aan te vullen Rigo-projecten geïnformeerd over de vervolgprocedures. De bijeenkomst was vooral bedoeld om de aanwezige projectleiders duidelijk te maken aan welke criteria bijgestelde projectvoorstellen moeten voldoen om alsnog gehonoreerd te kunnen worden. Daarnaast werd belicht hoe in de projecten gebruik kan worden gemaakt van Groen Kennisnet. Tijdens de bijeenkomst maakten verschillende deelnemers van de gelegenheid gebruik om hun onvrede te uiten over de opzet en procedures van deze innovatieregeling. "Net zoals bij de VIA-regeling moet je toch weer allerlei ingewikkelde dingen doen om in aanmerking te komen. Bovendien moet alles weer op het laatste moment. Kan het niet wat eerder?" Volgens DWK-medewerker Van Schie zal de volgende ronde zeker eerder aangekondigd worden zodat de scholen wat meer tijd krijgen voor het opstellen van een aanvraag. Een van de projectleiders gaf hem voor die volgende ronde nog een tip. "Doe het eens anders," zo betoogde hij, "stel prijzengeld voor resultaten in de praktijk voor in plaats van een subsidietoezegging voor een papieren plan." Groene onderwijsinstellingen zouden dan gerealiseerde vernieuwingen kunnen voorleggen aan een jury die vervolgens prijzengeld als beloning beschikbaar stelt. Of LNV iets ziet in een dergelijke innovatieve opzet werd overigens niet duidelijk.